

EHP-Švýcarsko: překážky pro plnou realizaci vnitřního trhu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. září 2010 o EHP-Švýcarsku: překážkách ve vztahu k plnému zavedení vnitřního trhu (2009/2176(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Dohodu o volném obchodu mezi Evropským hospodářským společenstvím a Švýcarskou konfederací ze dne 22. července 1972,
- s ohledem na Dohodu mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob, zejména na přílohu I o volném pohybu osob a na přílohu III o uznávání odborných kvalifikací, ze dne 21. června 1999,
- s ohledem na Dohodu mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o zjednodušení kontrol a formalit při přepravě zboží a o celně bezpečnostních opatřeních ze dne 25. června 2009,
- s ohledem na Dohodu mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o vzájemném uznávání posuzování shody ze dne 21. června 1999,
- s ohledem na Dohodu mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o některých aspektech zadávání veřejných zakázek ze dne 21. června 1999,
- s ohledem na Protokol k Dohodě mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob týkající se účasti Bulharské republiky a Rumunska jakožto smluvních stran na základě jejich přistoupení k Evropské unii ze dne 27. května 2008,
- s ohledem na Protokol k Dohodě mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob týkající se účasti České republiky, Estonské republiky, Kyprské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky jakožto smluvních stran na základě jejich přistoupení k Evropské unii ze dne 26. října 2004,
- s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu („směrnice o službách“)¹,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES dne 7. září 2005 o uznávání odborných kvalifikací²,

¹ Úř. věst. L 376, 27.12.06, s. 36.

² Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22.

- s ohledem na usnesení Smíšeného parlamentního výboru EHP přijaté na 33. zasedání Smíšeného parlamentního výboru EHP,
 - s ohledem na zprávu Smíšeného parlamentního výboru EHP o fungování Dohody o EHP v roce 2008,
 - s ohledem na zprávu o švýcarské zahraniční politice ze dne 2. září 2009,
 - s ohledem na 25. hodnotící zprávu o vnitřním trhu států EHP ESVO,
 - s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie a zejména na článek 217, který dává Unii právo uzavírat mezinárodní dohody,
 - s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A7-0216/2010),
- A. vzhledem k tomu, že všechny čtyři členské státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO) (Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko) představují významné obchodní partnery Evropské unie (EU) a že Švýcarsko a Norsko jsou podle objemu čtvrtým a pátým nejvýznamnějším obchodním partnerem EU,
- B. vzhledem k tomu, že vztahy mezi EU a třemi členskými státy ESVO (Islandem, Lichtenštejnskem a Norskem) se opírají o Evropský hospodářský prostor (EHP), který zabezpečuje plnou účast na vnitřním trhu, přičemž Dohoda o EHP je spravována a sledována na základě vysoce institucionalizovaného rámce,
- C. vzhledem k tomu, že účast Švýcarska na Dohodě o EHP byla v lidovém hlasování v roce 1992 zamítnuta, a že jsou proto vztahy Švýcarska a EU v současné době založeny na více než 120 dvoustranných a odvětvových dohodách, které zajišťují dalekosáhlou integraci, avšak nikoli plnou účast na vnitřním trhu,

Úvod

1. považuje Dohodu o EHP za klíčový činitel hospodářského růstu; vítá celkově dobré zkušenosti států EHP ESVO při provádění právních předpisů v oblasti vnitřního trhu, jak ukázala hodnotící zpráva o vnitřním trhu států EHP ESVO; uvádí, že vztahy mezi EU a Švýcarskem kladou mnohem více úkolů, co se týče uplatňování Dohody o volném pohybu osob;
2. poznamenává, že dvoustranné dohody nestanoví žádný automatický mechanismus pro přizpůsobení obsahu pozdějšímu vývoji příslušného *acquis*; uznává, že nezávislé přizpůsobení vnitrostátního práva právu EU v oblastech, jichž se týkají dvoustranné dohody, je výsledkem svrchovaného rozhodnutí švýcarského lidu nepřipojit se k EHP, což by mělo být plně respektováno;

Provádění pravidel vnitřního trhu: země EHP ESVO

3. vítá zahrnutí opravených údajů o zemích EHP ESVO do hodnotící zprávy o spotřebitelských trzích; podněcuje Kontrolní úřad ESVO, aby s pomocí Komise a ve spolupráci s Komisí dále rozvíjel systematické sledování provádění právních předpisů týkajících se vnitřního trhu;

4. uvádí, že se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost existuje nejistota o tom, které právní předpisy EU jsou relevantní pro EHP; předpokládá, že by to mohlo vést k pomalejšímu provádění právních předpisů týkajících se vnitřního trhu ve státech EHP ESVO; naléhavě vyzývá Komisi, aby posoudila situaci;
5. konstatuje, že Lisabonská smlouva posiluje úlohu parlamentů jednotlivých členských států při rozhodování o záležitostech EU; domnívá se, že parlamenty států EHP ESVO by analogicky měly být více propojeny s legislativním procesem EU, co se týče návrhů významných pro EHP; vyzývá Komisi, aby poskytovala vnitrostátním parlamentům států EHP ESVO legislativní návrhy, které jsou zasílány vnitrostátním parlamentům v členských státech EU ke konzultaci;
6. vyzývá Komisi, aby formalizovala postup oznamování nových pravidel a právních předpisů EU, které spadají do oblasti působnosti Dohody o EHP, aby se zmenšila propast mezi přijímáním nových právních předpisů a jejich možným přejímáním státy EHP ESVO;
7. vyzývá státy EHP/ESVO, aby vyčlenily odpovídající zdroje na provádění právních předpisů týkajících se vnitřního trhu; domnívá se, že provádění směrnice o službách, především zřízení jednotlivých kontaktních míst, je v této souvislosti nesmírně důležité;
8. uznává, že provádění právních předpisů týkajících se vnitřního trhu ve státech EHP/ESVO probíhá z institucionálních důvodů nutně pomaleji než v EU; připomíná, že přes rozdílné podmínky a celkově dobrou bilanci existuje i ve státech EHP/ESVO ještě potenciál pro další snížení deficitu v provádění;
9. uvádí, že v současné době probíhá diskuse o dalších důležitých návrzích právních předpisů z oblasti vnitřního trhu, včetně návrhu Komise týkajícího se směrnice o právech spotřebitelů; vyzývá Komisi, aby do těchto diskusí více zapojila členské státy EHP ESVO;

Provádění pravidel vnitřního trhu: Švýcarsko

10. vítá pokrok směrem k liberalizaci poskytování přeshraničních služeb mezi EU a Švýcarskem a zejména pozitivní účinky Dohody o volném pohybu osob, jak o tom svědčí neustálý nárůst počtu vysílaných pracovníků a samostatně výdělečně činných poskytovatelů služeb z EU působících ve Švýcarsku od roku 2005 do roku 2009; uvádí, že tento trend je vzájemně výhodný;
11. uvádí, že Švýcarsko přijalo řadu podpůrných opatření doprovázejících Dohodu o volném pohybu osob, jejichž cílem je ochrana pracovníků před mzdovým a sociálním dumpingem, zajištění rovného zacházení pro švýcarské poskytovatele služeb a poskytovatele služeb z EU a zachování podpory veřejnosti pro dohodu; podotýká, že tato opatření mohou být na překážku poskytování služeb podniky z EU, zejména malými a středními podniky ve Švýcarsku; uvádí, že podle judikatury Soudního dvora by řada těchto podpůrných opatření byla přijatelná pouze v případě, že by přiměřeně chránila obecný zájem, který dosud není chráněn ve státě původu poskytovatele služeb;
12. poukazuje na to, že zejména následující podpůrná opatření jsou v rozporu s Dohodou o volném pohybu osob a ztěžují malým a středním podnikům poskytování služeb ve Švýcarsku: ve Švýcarsku platná povinnost oznamování předem s osmidenní čekací

lhůtou, povinnost přispět na náklady třístranných komisí na vymáhání práva a nepřiměřeně přísné vymáhání práva; v této souvislosti rovněž vyzývá švýcarské orgány, aby odvolaly předpisy, podle nichž musí zahraniční podniky, které poskytují přeshraniční služby, předložit záruku finanční bezúhonnosti;

13. je znepokojen nedávnými událostmi na letišti Zürich-Kloten, kdy švýcarské orgány odmítly umožnit německým a rakouským taxikářům naložit cestující, a vyjadřuje vážné pochybnosti, zda je toto opatření v souladu s Dohodou o volném pohybu osob; naléhavě žádá Komisi, aby tuto záležitost důkladně prošetřila;
14. vyzývá Komisi, aby přezkoumala opatření, která brání fungování vnitřního trhu v rámci EU, což přináší problémy i švýcarským poskytovatelům služeb, a aby v případě potřeby přijala opatření;
15. vybízí švýcarskou vládu a kantony, aby využily zkušenosti EU a EHP s otevíráním odvětví služeb prostřednictvím provádění směrnice o službách; zdůrazňuje, že směrnice o službách již má z hospodářského hlediska zřejmý liberalizační účinek nejen napříč členskými státy, ale i v členských státech samotných prostřednictvím postupu sledování vnitrostátních právních předpisů, jehož cílem je odstranit zbytečné překážky bránící usazování, a prostřednictvím vzájemného hodnocení, v němž členské státy zdůvodňují ve veřejném zájmu jakákoli další omezení; domnívá se proto, že podobné opatření by mohlo být užitečné při přípravě rozšíření přeshraničního poskytování služeb mezi EU a Švýcarskem;
16. vítá snahu švýcarské vlády zlepšit dostupnost informací pro podniky z EU;
17. vítá rozhodnutí švýcarského parlamentu převzít směrnicí 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací a vyzývá Švýcarsko a Komisi k dosažení dohody o co nejrychlejší provedení dané směrnice;
18. konstatuje, že Dohoda o volném pohybu osob obecně neobsahuje úplné dorozumění o volném pohybu služeb, který je výběrově upraven zvláštními dvoustrannými dohodami; zdůrazňuje, že komplexní dohoda o volném pohybu služeb by oběma stranám přinesla značné hospodářské výhody; vyzývá proto Komisi a Švýcarsko, aby prověřily možnost zahájit jednání s cílem uzavřít komplexní dohodu o volném pohybu služeb;
19. plně respektuje příčiny specifické povahy vztahů mezi Švýcarskem a EU, avšak má za to, že je třeba vyvinout veškeré úsilí, aby totožná nebo paralelní pravidla vnitřního trhu, mimo jiné v oblasti volného pohybu služeb, byla vykládána a uplatňována stejným způsobem v EU i ve Švýcarsku, aby byla zajištěna stejná účast Švýcarska na vnitřním trhu;
20. zdůrazňuje vzájemný zájem EU a Švýcarska na posílení jednotného uplatňování Dohody o volném pohybu osob a na včasnějším sblížení švýcarských právních předpisů a právních předpisů EU v oblasti vnitřního trhu, což by vytvořilo transparentnější a předvídatelnější prostředí pro hospodářské subjekty obou stran;
21. vítá nezávislou tendenci švýcarských orgánů brát ohled na judikaturu Soudního dvora EU, která existuje od podepsání Dohody o volném pohybu osob; vítá nedávné přijetí švýcarských právních předpisů s cílem zohlednit zásadu „Cassis de Dijon“;

22. vybízí Komisi a Švýcarsko, aby v probíhajících jednáních o dvoustranných dohodách, včetně dohody o bezpečnosti výrobků, dospěly k brzké dohodě; vyzývá Komisi a Švýcarsko, aby tyto a budoucí dohody formulovaly pokud možno jasně a předvídavě a značně tak již předem omezily možnost nejednotného uplatňování;
23. vyzývá Komisi a Švýcarsko, aby prověřily vytvoření mechanismu pro rychlejší přizpůsobování Dohody o volném pohybu osob vývoji příslušného *acquis* v oblastech, které spadají do její působnosti;
24. vyzývá Komisi a Švýcarsko, aby v krátkodobém výhledu prozkoumaly možnosti nalezení horizontálních řešení některých institucionálních záležitostí, zmenšily roztříštěnost systému rozhodování a posílily jeho transparentnost, posílily komunikaci mezi smíšenými výbory a posoudily zavedení účinného mechanismu řešení sporů;
25. vyzývá k posílení komunikace mezi Evropským parlamentem a Švýcarskem a k tomu, aby se zástupci Švýcarska více zapojovali do práce Evropského parlamentu a jeho příslušných orgánů;
26. konstatuje, že vzhledem k novým výzvám v nynějších a plánovaných jednáních o různých oblastech politiky, mimo jiné o ochraně spotřebitelů, je potřeba projednat možnost překročení stávajícího institucionálního rámce a případně uzavřít komplexní dvoustrannou dohodu ke vzájemnému prospěchu Švýcarska a EU;
 -
 - ◦
27. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.